Cena 150.000 Mk. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 3.000.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 3.500.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 4.000.000 Mk.
Zagranicą . . . . 7.000.000 Mk.

Cena pojed. egzemplarza 150.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 85 (7715) Niedziela, dnia 13 Kwietnia 1924 r Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI i DĄBROWIECKI

z kopalń:

Max, Marie
Hramsta, Böer,
Georg, Brade
Oheim, Heinrichsglück
Fanny, Neuglückhaus
Heym, Prinzen
Fürsten, Heinrichsfreude
Emanuelssegen, Czeladź

po cenach kopalnianych na weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych

fabryk:

„Rudniki" i „Wysoka"

po cenach fabrycznych

na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma" i „Wolfgang"

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa dachowa i gwoździe budowlane

po cenach fabrycznych na weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY **„PEUGEOT"** 660

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

STYLOWY

— Dla dzieci i młodzieży dozwolone. —

Ostatnia nowość sensacyjna!!

wyświetla od soboty, dnia 12 kwietnia począwszy obraz p.t.

Stowarzyszenie czarnych kruków

Dramat egzotyczny w 6 potężnych aktach. W roli tytułowej: Urocza gwiazda ekranów amerykańskich **Mabel Johnston** i jej partner **Lew Cordy**. Następny obraz program świąteczny **„BURZA"** wytworny sensacyjny dramat w 7 aktach i niebywałem napięciu, wytwórni Pathé i Jermoljeff w Paryżu z udziałem znakomitych, niezrównanych artystów **Mozżuchin, Lisienko i Vianela.** Podczas seansów przygrywa pierwszorzędna orkiestra wojskowa Początek w dni powszednie o godzinie 7-ej, w soboty, niedziele i święta o godzinie 5-ej, ostatni seans o godzinie 9.30.

KINO

MIRAŻ

Od dnia 11 kwietnia r. b.
Największy szlagier sezonu 1924 roku

HRABINA PARYŻA

Serja 4-ta i ostatnia NAD WŁASNĄ MOGIŁĄ **Serja 4-ta i ostatnia**

Tragedja miłości zbrodniarza, który nie popełnił żadnego mordu w 6 wielkich aktach. W rolach głównych: **MIA MAY, Emil Jannings, Wł. Gajdarow, Erica Glesner.** Niech każdy spieszy na dokończenie „Hrabiny Paryża". Początek seansów w dni powszednie o godz. 6, ostatni o 9.30, w soboty i święta o godz. 4, ostatni o 9.30.

SKŁADNICA FABRYKI
LA COTONNIÈRE S-TÉ A.R.L.

w Kaliszu przy ul. Al. Józefiny 13. Telefon № 219.

POLECA ARTYKUŁY MARKI „U. R." JAK:

Nici do szycia
Nici do wyszywania dziurek
Bawełniczka do wyszywania i haftowania
Bawełniczka do cerowania
Trwałe kolory.

U R
MARQUE DE FABRIQUE DÉPOSÉE

Bawełna do pończoch
Przędza do fastrygowania
Kordonki do robót szydełkowych i do haftowania.
Materjał pierwszorzędny.

Dr. Klinger

choroby **weneryczne i skórne.**
Przyjmuje codziennie od 4—7,
w niedziele i święta od 10—1.
629. **Towarowa 3. I p.**

„MANICURZYSTKA"
MARJA
Kościuszki 15 godz. przyjęć 10—12, 3—6.

Zamiast kwiatów na grób b. p.
Leontyny z Szczecińskich Glocerowej
ofiarują Frydmanowie na ochronkę im. El. Orzeszkowej 20 milj. mk. i na dom starców 20 milj. mk. 693

Najtańsze źródło zakupów

S. Maciejowski

Kalisz, Wrocławska 13 tel. 265.

POLECA NA ŚWIĘTA:

Dział Porcelany

Serwisy stołowe 6-cio i 12-to osobowe
Serwisy do kawy
Filiżanki do herbaty, i czarnej kawy na tuziny i pojed. sztuki
Talerze, Wazy, Półmiski, Salaterki, Sosjerki.

Dział Szkła

Serwisy stołowe, gładkie i szlifowan
Dzbanki, Karafki, Patery do ciasta
Szklanki, Spodki, Kieliszki, Talerzyki i Kompotiery.

Dział wyrobów kamiennych

Maszynki do kawy, Imbryki do herbaty
Rondelki, Dzbanki w różnych fasonach i wielkościach
Formy do legumin, Maselniczki, Filiżanki i Kubki.

Dział platerów

Noże, Widelce, Łyżki, Łyżeczki do herbaty i kawy
Serwisy do octu, Solniczki, Cukierniczki, Podstawki do noży.

WIELKI WYBÓR. CENY NISKIE. OBSŁUGA SZYBKA.

685

Audycja muzyki religijnej

odbędzie się w Kościele Ewangelickim w niedzielę palmową t. j. dnia 13 b. m. o godzinie 5-ej po południu przy współudziale pierwszorzędnych sił zawodowych i amatorskich.

Czysty dochód przeznaczono na cele dobroczynne.

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta).

Katowice w kwietniu.

Jak niezmierne bogactwa Polska czerpie, a przynajmniej czerpaćć może z górnośląskiego przemysłu węglowego, wykazałem już w niejednym z moich „Listów“.. Dziś w miejsce zwykłej korespondencji, napiszę pogadankę na nadzwyczaj bogaty i ciekawy temat, jakie zastosowanie zajmuje w praktyce węgiel, ilo to najrozmaitszych produktów chemicznych, z którymi codzień jesteśmy w styczności i które należą do naszych codziennych potrzeb życiowych, z węgla otrzymać można. Wtedy dopiero nabierzemy najlepszego przekonania o ogromie znaczenia Górnego Śląska dla Polski.

Paląc węgiel, gotując węglem lub ogrzewając nim mieszkanie, zazwyczaj nie zdajemy sprawy sobie z faktu, ile cennych wartości w ten sposób puszczamy z dymem w całem tego słowa znaczeniu. Paląc węglem, spalamy bowiem zaledwie cząstkę tego, co się w nim znajduje — olbrzymia reszta ulatuje w powiettrze. A można przecież węgiel wyzyskać o wiele racjonalniej. Najlepszym na to sposobem jest destylacja węgla. lub też zgazowanie węgla.

Przy pierwszem postępowaniu, przy destylacji, otrzymać można przez ogrzanie węgla do 1000 stopni cały szereg chemicznych połączeń, przedewszystkiem gaz, ter i koks. Przy tak wysokiej temperaturze węgiel zwalnia się z tych pierwiastków, dzieli się i uchodzi zwalnia się z tych pierwiastków, dzieli się i uchodzi w specjalnych rurach, do różnych zbiorników w postaci gazów lub płynów. Proces taki dzieje się w koksowniach i w gazowniach. Zbiorniki, w których zbierają się gazy węglowe, odstadza się specjalnymi aparatami przyczem na dnie składa się osad, a reszta, czysty gaz palny, uchodzi do innego zbiornika a stamtąd dalej do gazometrów, do domów, gdzie używa się go do oświetlenia lub do gotowania. Brunatny osad, który po gazie pozostanie w pierwszym zbiorniku, jest naprzykład do fabrykacji papy na pokrycie dachów lub przy budowie ulic asfaldowych. Przy tym procesie destylacyjnym pozostaje reszta węgla, znana pod nazwą koksu. Wiemy, że koks daje więcej ciepła niż węgiel. Tasama ilość węgla (nie ten sam ciężar!) daje znacznie mniej ciepła niż ta sama ilość koksu. A przecież przy procesie destylacyjnym oprócz tak cennego koksu otrzymaliśmy jeszcze również cenną smołę czyli ter, a oprócz tego wielki zapas gazu świetlnego!

Co do koksu wiemy, że jest on niezbędny w hutach w t. zw. wysokich piecach do roztapiania rudy żelaznej i w stalowniach do topienia żelaza. gdyż wydaje o wiele więcej ciepła niż węgiel. Bez koksu żadna huta żelazna istnieć nie może.

Są jednak dwa sposoby zużycia węgla dla celów przemysłowych: tam, gdzie potrzebują więcej gazu, powstają koksownie (zwykle przy wysokich piecach czyli hutach. które wydzielają bardzo mało gazu, ale za to tem więcej koksu i smoły, tam jak naprzykład, w gazowniach miejskich, gdzie chodzi tylko o uzyskanie z węgla jaknajwięcej gazu, odbywa się inny proces. Tam się węgla nie destyluje, lecz poddaje się go specjalnej procedurze, tak, że po węglu pozostaje czysty popiół (nie koks) i czysty gaz świetlny, wzgl. palny.

Pozostałem poprzednio przy destylacji węgla, z którego przy destylacji zyskuje się koks, smołę i gaz. Zatrzymajmyż się na chwilę przy jednym z tych produktów, przy smole wzgl. dziegciu nazwanym po niemiecku „Teer“, gdyż mało kto może ma pojęcie o tem, co z tej smoły można uzyskać. Zauważyło może już wielu, że węgiel w dotknięciu jest tłusty. Istotnie w węglu jest bardzo wiele tłuszczu — około 65 proc. wagi węgla stanowi tłuszcz w nim zawarty. Dla tego też jeden z najgłówniejszych wytworów węgla smoła ter, jak go nazywam, jest gęstym olejnym, w kolorze brunatnym, ale ostro pachnącym płynem. Smoła ta przerobiona chemicznie lub w drodze destylacji, dała nam około 200 różnych substancji. Kilka z tych substancji daje nam farby. Każde z naszych ubrań, czy to najśnieżniejszej białości koszula, czy najczarniejszy welon żałobny napojony jest (w przenośni) smołą. Gdyż smoła ta, ter, zawiera w sobie aż do 50000 najróżniejszych odcieni farb i kolorów, których aż do połowy ub. stulecia nie znano. Farb ze smoły używa się nietylko do farbowania ubrań, ale i przy fabrykacji papieru, do farb dla drukarń, farb dla pieczątek itd.

Tak przy procesie destylacyjnym, jak i w procesie gazowym zyskuje się z węgla jeszcze amoniak. Wiemy, jakie znaczenie ma amoniak w nowoczesnem naszem życiu gospodarczem zarówno, jak i w medycynie. W związku z amoniakiem powstaje „amoniak-sulfat“, pewien rodzaj soli, której używa się jako nawóz dla roli. Ze smoły węglowej otrzymać można jeszcze bardzo wiele innych produktów, zwłaszcza różnego rodzajów eterów, jak naprz. benzol, który konieczny jest dla samochodów i innych motorów jako siła poruszająca parafina dla fabrykacji świeczek itd.

Nawet wiele znanych i skutecznych środków lekarskich zawdzięczamy smolę, wydobytej z węgla. Przytaczam tylko nazwiska tak znane, jak aspiryna, (na ból głowy), antypiryna, salwarsan (przeciw syfilisowi), sacharynę. Tę słodką substancję 300 razy słodczą od cukru, rzeczywiście czerpiemy z węgla, wzgl. ze smoły, jaka powstaje z węgla przez destylację.

Z węgla otrzymujemy dalej różne ważne kwasy i ogromnie niebezpieczne materjały wybuchowe. bez węgla nie moglibyśmy fotografować.

Dużoby jeszcze w podobny sposób pisać można. Z węgla można otrzymać jeszcze znacznie więcej. Karbid i Kiliciumkarbid są składnikami węgla. i uczeni chemicy stworzyli już z substancji węglowej naprzykład znany gaz acetylinowy i zapewne nie łudzą się nadzieją, jeśli z węgla pragną wydobyć alkohol, różnego rodzaju wódki, octy i esencje.

Gdy w Polsce stosunki gospodarcze się zrównoważą, gdy powstanie stała i wysokowartościowa waluta polska, jeśli źli sąsiedzi dadzą nam spokój na dłuższy szereg lat, będą mogli uczeni nasi dalej kontynuować swe prace nad wyzyskiwaniem węgla tak cennego produktu, jaki Polsce dostarcza polski Śląsk.

ALEKSY PAJĄK.

TELEGRAMY.

SEJM.

WARSZAWA, 12.4 (Tel. wł.). Na posiedzeniu Sejmu dnia 10 bm., po odczytaniu interpelacji, oświadczył przed rozpoczęciem obrad, w sprawie osobistej poseł Taraszkiewicz, że narzucane przeciwko niemu na ostatniem posiedzeniu Sejmu inwektywy, nie zamierza reagować, gdyż było to obowiązkiem Marszałka Sejmu. Nazwano go wtedy prowokatorem i renegatem. Oświadczył, że renegatem nie jest, gdyż był zawsze białorusinem. Wobec tego wezwał Marszałek posła, który nazwał posła Taraszkiewicza prowokatorem i renegatem do zgłoszenia się, celem wezwania go do porządku. Poseł Dobija przyznał się do owych słów i został przywołany do porządku, poczem Sejm przekazał Komisji Skarbowej projekt ustawy o monopolu spirytusowym, a do Komisji prawniczej sprawy karno skarbowe. W W dalszym ciągu referował poseł Zdziechowski projekt ustawy o upoważnieniu rządu do zabezpieczenia i użycia pożyczki, uzyskanej we Francji. Przyjęto ją w drugim czytaniu, z poprawkami proponowanemi przez Komisję. Następnie poseł Kozicki referował projekt ustawy o traktacie handlowym z Wielką Brytanją, który Sejm przyjął w drugim i trzecim czytaniu. Poseł Szydłowski omawiał projekt kontraktu handlowego z Finlandią. Projekt ten również w obu czytaniach został przyjęty.

Senacka komisja skarbowo-budżetowa.

WARSZAWA, 12.4 (Tel. wł.). Na posiedzeniu Senackiej Komisji skarbowo-budżetowej w dniu 10 bm. przyjęło preliminarz budżetowy na II kwartał rb. w brzmieniu przyjętem przez Sejm. Następnie omawiano ustawę o podatku od kart do gry, o udzielenie zasiłków rodzinom rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe i zakończono dyskusję nad budżetem Ministerstwa Przem. i Handlu.

Rocznica bitwy pod Raszynem.

WARSZAWA, 12.4 (Tel. wł.). W dniu 19-go kwietnia rb. przypada rocznica bitwy pod Raszynem, w której dowodził narodowy bohater ks. Józef Poniatowski marszałek Polski i Francji Minister Wojny i Naczelny Wódz. W celu uczczenia rocznicy bitwy Komenda m. Warszawy wydała zarządzenie, aby w dniu 19 kwietnia wystawione zostały honorowe posterunki podoficerskie przy pomniku ks. Józefa Poniatowskiego. Przechodzący oficerowi, równorzędni i szeregowi winni oddawać przed pomnikiem przepisowy ukłon wojskowy, zaś oddziały honory wojskowe. Dowódcy oddziałów zarządzą w oddziałach pogadanki prowadzone przez referentów oświatowych, na temat zwycięskiej bitwy pod Raszynem.

Z międzynarodowego rynku walutowego.

WARSZAWA, 12.4. (Tel. wł.) Miesiąc marzec 1924 r. wprowadził na międzynarodowym rynku walutowym zasadniczą zmianę w porównaniu z miesiącem styczniem i lutym. Znacznej poprawie uległ kurs franka francuskiego na podstawie szybkich zarządzeń rządu francuskiego, również poprawił się kurs funta osiągając w marcu 1,30, gdy styczniu stał 2.70. Znaczne jednak wahania wykazał w lutym i w marcu lir włoski a mianowicie: 5 lutego 4,38, 20 lutego — 4,29, 20 marca poniósł się do 4,32, natomiast żadnej zmiany kursu nie wykazały marka niemiecka i korona austrjacka.

Słynny Hugo Stinnes zmarł.

BERLIN, 12.4. Wczoraj o godzinie 3 m. 30 wieczorem zmarł Hugo Stinnes, przeżywszy lat 54.

Hugo Stinnes był synem przemysłowca nadreńskiego, który pozostawił niewielkie przedsiębiorstwo, Stinnes, objąwszy zarząd tego przedsiębiorstwa, rozwinął je w krótkim czasie i, już przed wojną uważany był za jednego z najpoważniejszych przemysłowców górniczych w Niemczech. Podczas wojny Stinnes rozpoczął na wielką skalę nabywanie tych przedsiębiorstw, które z powodu trudności wojennych łatwo można było nabyć. Dążył on przytem do skoncentrowania w swych rękach wszystkich gałęzi produkcji, tyczących się przemysłu metalowego. Koncern jego stał się największym w Niemczech, to też odgrywał on niejednokrotnie decydujący wpływ na wydarzenia polityczne i politykę gospodarczą Niemiec.

Koniec strajku w Dąbrowie Górniczej.

KRAKOW, 12.4. „Naprzód“ donosi z Dąbrowy Górniczej: Dziś odbyła się konferencja rad zakładowych, na której postanowiono od jutra strajk zlikwidować. Rząd obiecał przeprowadzić ustawę o 46 godzinnym tygodniu pracy i zapobiedz środkom redukcyjnym wśród robotników. Zaznaczyć należy, że mimo redukcji płac robotników, przemysłowcy nie obniżyli cen węgla.

Skandal w parlamencie angielskim.

LONDYN, 12.4. W parlamencie angielskim Buchanan, członek Stronnictwa Pracy obrzucił w dyskusji lorda Amery, ministra marynarki w gabinecie Baldwina, stekiem „nieparlamentarnych“ wymysłów, jak np. „little swine“ (mała świnia) itd. Doszło do bójki na pięści i z trudnością rozdzielono walczących.

Po przywróceniu porządku Buchanan przeprosił Izbę.

Niemcy wobec raportu rzeczoznawców.

BERLIN, 12.4. Prócz komunistów i narodowego stronnictwa ludowego — wszystkie partje niemieckie stają w stosunku do raportu rzeczoznawców na stanowisku rządowem, uważając, że raport ten jest podstawą do dalszych rokowań.

Przedstawiciel niemieckich nacjonalistów hr. Westerp oświadczył dziennikarzom: Ren i Ruhra mają być zwrócone gospodarczo Niemcom, jednakże nie politycznie, co jest rzeczą najważniejszą dla Niemiec. Tutaj jest oś walk francuskich o zniszczenie Niemiec. O ile bowiem Francja utrzyma władzę militarną w każdej chwili może zaciężyć nad życiem gospodarczem tej prowincji. Francja zajmując Ruhrę podarła traktat wersalski — wszystkie warunki Niemcy przyjmują teraz pod przemocą.

Pisma niemieckie uważają, że raport komisji rzeczoznawców może być podstawą do dyskusji i do rozwiązania problemu reparacyjnego.

Odroczenie spłat podatku dochodowego.

WARSZAWA, 12.4. Z najlepszego źródła dowiaduje się, że w najbliższych dniach pojawi się rozporządzenie ministra skarbu, przesuwające terminy spłaty podatku dochodowego za rok 1922 do 26 kwietnia, a składanie zeznań co do tego podatku za rok 1923 do 20 maja.

Spłata podatku dochodowego za rok 1923 będzie rozłożona na trzy raty: pierwsza w wysokości 50 proc. ma być zapłacona do 20 maja br., druga, 25 proc., do 20 czerwca, trzecia i ostatnia do 20 września.

Schronisko dla inwalidów.

Wiele się u nas mówi i pisze o wynagrodzeniu obrońców Ojczyzny inwalidów. Kwestja ta nie została ujętą w należytą formę i przez to ucierpieli inwalidzi, jako też i nieliczna część społeczeństwa, która miała szczere chęci ulżyć im w ciężkiem położeniu, w jakim się znajdują wskutek swego kalectwa.

Wynikało to z nieznajomości duszy inwalidy.

Inwalida, spełniwszy swój obowiązek względem Ojczyzny, sterany odniesionemi ranami, marzył o cichem życiu i pracy możliwej w stosunku do jego kalectwa a zabezpieczającej mu byt. Myślał, że te jego marzenia zostaną zrealizowane. Tymczasem stało się inaczej. Świat powojenny zdemoralizowany, skupiający swe siły jedynie dla zadowolenia własnego, zapomniał o tych bohaterach — o tych żywych pomnikach krwawych bojów o niepodległość Ojczyzny — a garstka ludzi o dobrych chęciach nie mogła zdziałać wiele.

Obecnie stosunki się zmieniły wskutek zrozumienia doniosłości sprawy inwalidzkiej — zrozumiano że starając się o poprawę bytu dla inwalidów — stara się nietylko o nich, ale o dobro wszystkich obywateli, dając inwalidzie, to tak jakby się dawało samemu sobie, bowiem od tego zależy przyszłość nasza. Wiemy, że granice Rzeczypospolitej na wschodzie i zachodzie nie mają naturalnego zabezpierzenia — są otwarte,—wiemy, że nasi sąsiedzi czychają tylko na sposobność, aby zagrabić z powrotem ziemie im wydarią — więc widzimy, że stale stać musimy na straży i baczyć na naszych „sąsiadów“. Z tego wypływa, że pamiętając o inwalidach stwarzając im znośne warunki bytu, damy dowód, że i w przyszłości będziemy pamiętali o obrońcach naszych granic.

Obecnie z inicjatywy tut. związku Inwalidów, powstaje Komitet obywatelski, który za zadanie będzie miał budowę schroniska i warsztatów pracy dla inwalidów. Uniknie się przez to szkodliwej filantropji w rodzaju rozdawania zapomóg pieniężnych — a które w rzeczywistości nie wiele pożytku przynoszą inwalidom — a dając na stworzenie schroniska i warsztatów uniknie się tego ciągłego przypominania społeczeństwu „dajcie na inwalidów“. Jeden większy wysiłek i staniemy na wysokości zadania a przez to osiągniemy wewnętrzne zadowolenie, żeśmy swój obowiązek spełnili.

W tym celu organizujący się komitet będzie urządzał szereg imprez, które dostarczą potrzebnych funduszów na uruchomienie schroniska i warsztatów.

Społeczeństwo bez różnicy na stany i klasy powinno czynnie poprzeć inwalidów w ich pracy i dać dowód pamięci o swych najlepszych synach Ojczyzny.

W niedzielę, 13 bm., odbędzie się „Dzień Kwiatka“ na ten cel i niechaj każdy ofiaruje co może w miarę swoich zasobów. J. P.

Wskazówki dla robotników chcących wyjechać do Francji.

Robotnik, chcąc otrzymać pracę we Francji musi zgłosić się napisać do najbliższego Państwowego urzędu Pośrednictwa Pracy z zapytaniem, czy jest zapotrzebowanie z Francji na robotników jego zawodu.

Państwowy urząd Pośrednictwa Pracy rejestruje robotników według zawodu i stosownie do zapotrzebowania wysyła ich w terminie oznaczonym do punktów zbornych w Poznaniu, lub Mysłowicach, gdzie znajdują się urzędnicy Misji Francuskiej; tutaj robotnicy poddani są oględzinom lekarskim, badaniu zdolności zawodowej, poczem, o ile uznani są za zdatnych do pracy podpisują kontrakty i wysłani są do Francji na koszt pracodawców w transportach zbiorowych.

Górnicy przyjmowani są do lat 35, o ile są dostatecznie silni i zdrowi, górnicy zawodowi muszą przedstawić świadectwa pracy kopalniane.

Rolnicy przyjmowani są do lat 45, o ile są dostatecznie silni i zdrowi.

Warunki płacy są takie, jak i dla robotników francuskich.

Robotnicy niekontraktowi zbiorowo mogą jechać osobno do Francji na koszt własny tylko w tym wypadku, jeżeli pracodawca francuski prześle im wezwanie na zasadzie osobistej znajomości lub rekomendacji robotnika, pracującego u tego pracodawcy.

Wezwanie powinno zawierać warunki pracy i być zaświadczone przez miejscowe władze francuskie oraz francuskie Ministerstwo Pracy, bez tego dokumentu Urząd Emisyjny i Konsul Francuski nie udziela wiz.

Obecnie podróż przez Niemcy jest ryzykowna, transporty robotnicze jadą więc drogą morską, przez Gdańsk i Dunkierkę. Robotnicy, jadący pojedyńczo na wezwanie pracodawcy, obierają zwykle drogę przez Czechy, Austrję i Szwajcarję, która trwa 5 do 7 dni.

KRONIKA.

— ZARZĄD TOW. SPORTOWEGO „PROSNA“ zawiadamia, że w dniu 13 kwietnia rb., tj. w niedzielę odbędzie się mecz-trenning pomiędzy 1 i 2 drużyną. Początek o godz. 4-ej po południu.

Wejście na plac bezpłatne.

— ZARZĄD TOW. WIOSLARSKIEGO zawiadamia członków Towarzystwa, że doroczne ogólne zebranie odbędzie się 27 kwietnia rb. w niedzielę o godz. 4-ej pp. w lokalu Klubowym.

— NA POGRZEB STRAŻACKI DO ŁODZI. Kaliska Straż ogniowa, na skutek otrzymanej depeszy, wysłała dziś delegację z wieńcem do Łodzi na pogrzeb 3-ch strażaków, zmarłych tragicznie przy pożarze fabryki Angersteina.

Pogrzeb odbędzie się dziś, o godz. ? po poł.

— OGÓLNE ZEBRANIE STRAŻY OGNIOWEJ. W niedzielę, 13 bm., o godz. 3 po poł., w sali własnego gmachu (Nowy Rynek), odbędzie się roczne ogólne zebranie członków Kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej.

Porządek obrad:

1) zagajenie zebrania,
2) wybór prezydjum,
3) odczytanie protokułu z ostatniego ogólnego zebrania,
4) sprawozdanie z działalności Straży za rok 1923,
5) sprawozdanie kasowe,
6) ustalenie składek członków ofiarodawców,
7) ustalenie skadek członków czynnych do Kasy zapomóg,
8) ubezpieczenie strażaków,
9) wolne wnioski.

Żadne wybory w roku bieżącym nie przypadają.

Zarząd Straży prosi członków o liczne i punktualne przybycie.

— Z KINA „MIRAŻU“.

Apoteozą „Hrabiny Paryża“ jest 4-ta i ostatnia serja pod tytułem „Nad własną mogiłą“.

Obfita w momenty dramatyczne, rozczulająca do łez, porywająca grą artystów, na długo niezapomnianych w pamięci, stanowi szczyt kultury i techniki artystycznej.

„Hrabina Paryża“ będzie wyświetlana do wtorku włącznie, przedstawienie w ostatni dzień będzie połączenie z pewnym celem filantropijnym bardzo aktualnym w obecnej dobie.

Sądzę przeto, że z Sz. Publ. nikogo nie braknie, bo i tam obraz wart tego, by go powtórnie oglądać.

Na święta zawsze troskliwa Dyrekcja o dobry humor swych bywalców wystawia farse z Patem i Patahonem na czele.

— JAKIE MAMY MIEĆ LATO?

Jakiś francuski przepowiadacz pogody nadesłał francuskiej akademji swoje zapatrywania co do lata: Przepowiada on, że lato roku bieżącego będzie bardzo ubogie w burze. Jego zdaniem znajdujemy się obecnie w okresie rzadkich burz który to okres rozpoczął się w r. 1920 a skończy się w r. 1927. Okres ten odpowiada mniej więcej okresowi lat 1883 do 1889, kiedy to licz-

Wszystkim, którzy przyjęli udział w odprowadzeniu drogich nam zwłok

ś. † p.

EUGENJI SZAŁIŃSKIEJ

a wszczególności ks. W. Zabłockiemu składamy serdeczne „Bóg zapłać"

694 Mąż, dzieci i rodzina

ba burz wynosiła przeciętnie 20 do 21 na rok. Okres następujący potem, tj. od r. 1889 do 1909 wykazywał średnią ilość burz, 25 do 27 w ciągu roku.

Potem następuje perjod maksymalny (lata 1910 do 1919) z 34 do 35 burz w ciągu roku. Następujące lato liczyło nie więcej jak 20 burz, ale siła burz jest niezależna od ich liczby.

Gorące lata nie zawsze należą do najobfitszych w burzę. Tak np. w bardzo gorącym roku 1921 naliczono tylko 15 burz. Natomiast mała liczba burz oznacza także minimum deszczów i można przypuszczać, że lato br. będzie bardzo suche.

— ŚMIGOSÓWKA.

Dn. 21-go kwietnia, w drugi dzień świąt Stow. Kul. Oświat. P. P. wraz z Tow. Gimnastycznym „Sokół" urządzają pierwszą zabawę w parku sportowym, połączoną z tradycyjnym śmigusem i całem szeregiem innych atrakcji.

Między innymi odbędą się biegi piesze na 3000 mtr. 1000, i 500 metr., ten ostatni bieg specjalnie dla młodzieży; zwycięscy otrzymają nagrody w postaci żetonów srebrnych i bronzozowych.

Dla amatorów śmigusa, na zabawie urządzona będzie sprzedaż śmigusówek i kolońskiej wody

— ODCZYT pt. „WINCENTY WITOS".

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego urządza w niedzielę dnia 13 kweitnia o godz. 5 po poł. w sali Tow. Muzycznego odczyt znanego prelegenta p. Tadeusza Wieniawy-Długoszewskiego na temat „Wincenty Witos", na którego treść się składa:

1) Witos — syn polskiej wsi,
2) Witos — jako człowiek,
3) Witos — polityk, mówca, mąż stanu.
4) Witos — głowa Piasta,
5) skutki polityki Witosa,
6) Pogrzeb Witosa.
7) Witos wczorajszy, dzisiejszy, jutrzejszy.

Bilety w cenie od 1 do 3 miljonów wcześniej nabywać można w cukierni p. Mayera i przed odczytem przy wejściu.

— SPRAWY PODATKOWE.

Ministerstwo Skarbu w rozesłanym do Izb Skarbowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego okólniku wyjaśnia, iż przy ustaleniu do opodatkowania na rok 1924 dochodu osób fizycznych i prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe należy — o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe — odpisanie na zużycie przyjmować należy w wysokości 25 pr. kwoty dochodu podatkowego obliczonego w markach polskich bez uwzględnieniu potrąceń na amortyzację. Tak samo należy postępować w wypadkach, gdy wspomniane osoby, pominąwszy również potrącenia na amortyzację obliczą sobie dochód podatkowy we frankach złotych, z tą jednak różnicą, że suma przypadająca tytułem odpisania w markach polskich winna być do potrącenia przerachowana na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z ostatniego miesiąca operacyjnego.

Co mówi Kasia?

— Cóż tam nowego słychać na targu Kasiu.

— Kasia. A no wszystko by było dobrze, żeby nie to, że święta idą, więc każdy zdziera na targu jak mu się uda. Baby za kury żądają po 12 miljonów, a indyka to już chyba kupi sobie jaki hrabia, albo paskarz na święta.

— Pani. I ten drogi drób kupują ludzie?...

— Kasia. A czemu mają nie kupować kiej jeść potrzeba. A zresztą opowiadały sobie moje znajome, że teraz jak komu potrzeba pieniędzy to i no wymyśli sobie jak kogo oszwabić i już pieniądze ma. W karnawale banda złodzieji hulała po maskaradach, a ponoć teraz w „Europie" 2-ch poznaniaków najadło się i napiło szampana za kilkaset miljonów i tylko dla tego, że się podawali za „hrabiów", więc kelnerzy od nich nie śmieli żądać pieniędzy.

— Pani. Moja Kasiu wina w tem jest i restauratora, że był taki łatwowierny.

— Kasia. Kiedy proszę pani oni udawali takich wielkich „hrabiów", że aż kopać i wymyślać zaczeli.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 12 kwietnia 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	744.3 m. m.
2) Kierunek wiatru	N
3) Prężność wiatru	2m/s.
4) Stan nieba	Zachm.
5) Wilgot bezwzględna	4.2 m. m.
6) Wilgot względna	89%
7) Temp. powietrza	+0.4
8) Ilość opadów (z doby ubiegł. całej)	0.0
9) Najwyż. temp (z doby ubiegł. całej)	+4.9
10) Najniż. temp (z doby ubiegł. całej)	+2.6

OBWIESZCZENIE

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Kolei Państwowych reskryptem z dnia 11 kwietnia 1924 r. L. SM. 1876/24 zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej miasta Kalisza z dnia 7 kwietnia 1924 r. w sprawie ustanowienia nowych podwyższonych stawek miejskiego podatku od ładunków kolejowych w następujący sposób:

1) od przesyłek pospiesznych 18 groszy za 100 klg. wagi brutto, co równa się według dzisiejszego kursu franka 324 tys. mk.

2) od przesyłek zwyczajnych 7 groszy za 100 klg. wagi brutto, co równa się według dzisiejszego kursu franka 126 tys. mk.

3) podatek od wagonowych przesyłek drobiu ustala się bez względu na siłę ładowną wagonu i różniczkuje się go według ilości podłóg w danym wagonie z zachowaniem takiego samego stosunku, tj. wagon piętnastotonowy posiadający nie więcej jak dwie podłogi i podatek pobiera się za całą ładowność w wysokości połowy stawki, ustalonej w pp. 1 i 2 dla posyłek pospiesznych i zwyczajnych. Dla wagonów posiadających 3 lub 4 podłogi podatek zwiększa się o 50 proc., a dla wagonów o pięciu lub więcej podłogach o 100 proc.

4) przy drobnych przesyłkach oblicza się opłata od każdych 10 klg. przyczem niepełne dziesiątki kilogramów liczy się za pełne, przy ładunkach pół i całowagonowych zaczęte 100 klg. liczy się za pełne 100 klg.

5) Od przesyłek jednostkowych zwyczajnych i pospiesznych, za które opłata przewozu oblicza się według sztuki, a nie według wagi, ustanawia się osobne następujące stawki:

a) za konie i bydło rosłe po 46 groszy od sztuki co — 828 tys. mk.,

b) za wszelkie inne zwierzęta po 11 gr. od sztuki co — 198 tys. mk.

Najmniejsza kwota podatku wynosi 7 groszy

Równocześnie Rada Miejska uchwaliła, ażeby, na zasadzie art. 6 oraz zgodnie z art. 9 Ustawy Sejmowej z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, obliczanie należności podatku ładunkowego uskuteczniane było według wartości franka złotego, ustanowionej dla kolejowych stawek taryfowych Zarazem postanowiono zastosować przepisy art 12 ustawy o zasileniu finansów komunalnych.

Powyżej podane stawki miejskiego podatku ładunkowego obowiązują od poniedziałku dnia 14 kwietnia rb.

Kalisz, dn. 11 kwietnia 1924 r.

695 MAGISTRAT.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	9,350,000
Londyn	40,325,000
Belgja	475,000
Paryż	557,000
Szwajcarja	1,635,000
8% pożycz. złota	17,000,000
4% poż. prem.	1,050,000
Bony złote S. II A.	1,350,000
Frank zł. pols. na 12.4	1,800,000
„ „ „ „ 13.4	1,800,000
Listy Tow. Kr. Ziem.	46,000,000

Drozdże I gatunku gwarantowane

z fabryki Lubelskiej

p o l e c a:

hurtowo i detalicznie.

Składnica przy Cechu Mistrzów Piekarzy

w Kaliszu, Wiejska 32.

UWAGA: Drozdże można nabyć we wszystkich piekarniach.

Z powodu choroby

sprzedam

SKLEP

z towarem i mieszkaniem. Wiadomość w Redakcji Gazety Kaliskiej. 622

NA RATY!!!

Obrazy olejne, oryginały i kopje. Pejzarze, landszafty różne akty, owoce, kwiaty oraz sylwetki i t. p.

Artystyczna wytwórnia olejnych obrazów

A CICHAŁO

Kalisz, ul. Wrocławska № 34 w podwórzu I-e piętro. Przyjmuje oprawy obrazów, potretów i t. p. 686

Zginął patent kat. V a

na sprzedaż rozwozową mydła na imię Zeliga Daum i Dawida Daum oraz paszport wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Dawida Daum. 687

Skradziono

6% pożyczkę dolarową

№ 138707 na kwotę 50 dolarów. Ostrzega się przed nabyciem takowej. 692

Ser tylżycki

ćwierć tłusty po 900.000 za 1/2 kg. Wysyłam, próby 10 kg. paczki, wysyłam za pobraniem pocztowym.

Ig. Durczews i

618 CHEŁMŻA (Pomorze)

Zginął paszport

wydany przez Urząd gm. Koźminek na imię Franciszka Pietrzaka. 691

Do sprzedania

place

Wiadomość ul. Kościuszki № 20 u p. Maciejewskiego

Najtańsze źródło zakupów!

HANDEL WIN, WÓDEK i TOWARÓW KOLONJALNYCH

J. KUBASIAK

Kalisz, Wrocławska 37, tel. 175.

661

NA ZBLIŻAJĄCE SIĘ ŚWIĘTA

WYBOROWE SMAKI DO WÓDEK

Wina Wódki Koniaki Likiery Rumy	POLECA:	Cukier Kawa Kakao Herbata Słodycze
	Aleksander Ulrych KALISZ, ul. Wrocławska 36, telef. № 17[1].	
Rodzynki Migdały Wanilja Drożdże Kompoty		1 litr Curacao tr. sec Baczewskiego i 1 litr Bernardine (Benedictine) Baczewskięgo tylko do świąt dwa litry razem 24 miljony.

POMARAŃCZE, DAKTYLE, JABŁKA

Sprzedaż na weksle bez doliczania procentów za dyskonto

687

Znowu nadeszła herbata znaku

CZAJNIK

która przez swą wielką wydatność jest najtańszą i równocześnie najlepszą w używaniu.

644

Sprzedaż hurtowa na Kalisz i okolicę Dawid Perle, Wrocławska 30.

! Na sezon przedświąteczny !

do firmy

A. PIWEK

w Kaliszu, ul. Babina 21, telef. 131

Ceny zniżone

nadeszły znaczniejsze transporty szkła i porcelany, przedmioty z których po cenach zniżonych nabywać można

Talerze płytkie i głębokie	tuzin	28 milj.
„ deserowe	„	18 milj.
„ kompotowe	„	12 milj.

Hurtowa sprzedaż szkieł do lamp

669

Ceny zniżone.

SOCIETE ANONIME VERRERIES

ZĄBKOWICE

Tow. Akcyjnego Ząbkowickiej fabryki szkła

Ceny zniżone.

NADPROŚNIAŃSKA FABRYKA WAG

Kalisz-Rypinek

Poleca:

Wagi dziesiętne,

Wagi stołowe,

Odważniki kilogramowe

Solidne wykonanie. Ceny niskie.

ŚWIEŻY TRANSPORT NAJMODNIEJSZYCH RESZTEK MANUFAKTURY NADSZEDŁ

ul. Łazienna Nr. 13, II piętro

Ceny fabryczne. Wielki wybór.

Czas święconki się zbliża trzeba więc zaopatrzyć się

w Kasprowicza

wódki białe, wytrawne, wypalanki, konjaki, likiery. Proszę żądać wszędzie!!!

74 nagrody

Rok zał. 1888

Węgiel górnośląski

Z KOPALNI

Hr. Laura, Eugenja, Matylda, Florentyna, Andaluzja
Ferdynand, Mysłowice, Szarlota, Hillebrand, Karlssegen
Menzel, Gottessegen, Radzionków, Przemza, Waleska

dla przemysłu, władzom państwowym i komunalnym dostarcza punktualnie i najtaniej

⚒ BONA i S-KA

Mikołów — Polski Śląsk

Dogodne warunki płacenia. 401

H. BISKUPSKI — Główny Rynek

poleca:

Znakomite wódki Zdzisława hr. Tarnowskiego w DZIKOWIE żytniówkę, starkę, wiśniówkę pomarańczówkę i inne.

Wypróbowanej dobroci

WINA WĘGIERSKIE i FRANCUSKIE

własnego importu. 684

---

50 milj.

mk. i więcej dziennie zarabia łatwo każdy. Opróbkowane wyjaśnienia za nadesłaniem 3 milj. mk. wysyłają ZAKŁADY CHEMICZNE ZENIT BYDGOSZCZ, Toruńska 181. 582

KILKU PODRÓŻUJĄCYCH

NA WARSZAWĘ i b. KONGRESÓWKĘ

dobrze zaprowadzonych u klijenteli branży wódczanej znajdzie zaraz zajęcie w firmie **ARTUR GAEDE, rektyfikacja spirytusu, fabryki wódek i likierów. Centrala w Poznaniu, Oddziały w Toruniu, Działdowie i Katowicach.**

Reflektanci z poważnemi referencjami zechcą przesyłać szczegółowe oferty do Centrali pod adresem:

ARTUR GAEDE fabryka wódek i likierów, POZNAŃ, św. Wojciecha 29/30. 697

W SOBOTĘ, DNIA 12 KWIETNIA r.b. ZOSTAŁ OTWARTY

Skład przyborów fotograficznych, obrazów i ram

P. F.

A. Banaszkiewicz

w Kaliszu, Marjańska, róg Łaziennej. 689

Syndykat Rolniczy Kaliski Sp. Akc.

FILJE:

Błaszki, Konin, Sieradz, Turek, Słupca, Uniejów, Zagórów.

AGENTURA w OPATÓWKU

poleca na sezon wiosenny w gatunkach oryginalnych oraz ich odsiewach:

JĘCZMIEŃ CZECHOSŁOWACKI **„HANNA"** OWSY SZWECKIE **„ZWYCIĘZCA"**, **„ZŁOTY DESZCZ"** ORAZ OWIES **„SOBIESZYŃSKI"** średnio rychło dojrzewający. ORYGINALNĄ LUCERNĘ FRANCUSKĄ i AMERYKAŃSKI KOŃSKI ZĄB **„VIRGINIA"**.

Pozatem posiada na składzie wszelkie inne gatunki nasion jak: KONICZYNY CZERWONĄ, BIAŁĄ i SZWECKĄ, NASIONA TRAW, ROŚLIN PASTEWNYCH i OGRODOWYCH.

Saletrę, supersfosfat, tomasówkę, sole potasowe, kajnit, azotniak. 524

ZAKŁAD BRONZOWNICZY
I ODLEWNIA METALI

Aleksander Martin

Kalisz, ul. Grodzka № 5.

WYKONYWA:

Dział bronzowniczy: Lampy elektryczne i gazowe, nasady do chorągwi, klamki do drzwi, antaby do drzwi sklepowych, balustrady i t. p.

Dział odlewniczy: Odlewy z bronzu, fosfor bronzu, zotgusu, mosiądzu i cynku.

Przyjmuje wszelkie reperacje, przeróbki i odnawianie lamp i wyrobów z bronzu. 613

PROSZĘ ZAWOŁAĆ KELNERA

jak jest zadowolony z obcasów i zelówek gumowych „Berson". Potwierdzi on, że noszenie ich jest przyjemnem chodzenie nie męczy, a na obuwiu się oszczędza.

Berson-Kauczuk

Centrala: Kraków, Straszewskiego 2.

Poszukuje się **wykwalifikowanego**

nadmłynarza

z dobremi referencjami. Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej. 682

Poszukuje się

sekretarza

ze znajomością buchalterji. Oferty tylko piśmienne do Stow. Rzem. Chrześć. w Kaliszu, Piekarska 7. 690

Redaktor H. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.